

Dr.oec. Iluta BĒRZIŅA,
Vidzemes Augstskola

Dažādie dati

Ir laikmets, kad cilvēks, pat īpaši neinteresējoties, dzird vai lasa kaut ko par datiem. Vienam tas ir priekšstats, kas saistās ar matemātiku, otram – ar personas kodu, kādam ar perfektu biznesa pārziņāšanu, lēmumiem un precī, bet vēl citam – ar statistiku vai zinātni. Mūsdienās dati ir ļoti dažādi – redzami un neredzami, un tie ir visur. Arī pats cilvēks ir datu nesējs. Datu definīciju ir daudz. Būtiski, ka dati, kamēr ir neapkopoti, ir tikai pasauli reprezentējošas formas – cipari, burti, simboli, krāsas, elektromagnētiskie viļņi, biti u.tml., kam pašiem par sevi nav būtiskas vērtības. Tiklīdz dati tiek apstrādāti, tie rada informāciju un zināšanas.

Pārbaudi vai papildini savas zināšanas par datiem!

Visi atminējumi, izņemot, 9. un 12., ir sasaistāmi ar pārā vārdu "dati", kas burtu lauciņos nav jāiekļauj (izņēmums – 5.)

				1.	P														
				2.					R										
				3.	O														
				4.					T										
				5.					O	D	A	T	I						
6.									T										
				7.					I										
				8.					P										
9.									S										
				10.	P														
				11.	Ē														
				12.	T														
				13.	N														
				14.	I														
				15.	E														
				16.	C														
17.					I														
				18.	B														
				19.	Ā														

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

1. Datu tips, kas ietver dažādu informāciju, pēc kuras var identificēt konkrētu personu.
2. Datu tips, kur dati ir brīvi pieejama bezmaksas informācija bez atkalizmantošanas ierobežojumiem, ko var rediģēt un automatizēti apstrādāt ar dažādām lietojumprogrammām.
3. Datu tips, kur dati rodas, cilvēkiem lietojot mobilās ierīces, piemēram, viedtālrunus, izmantojot tīmekli un ģeogrāfiskās pozicionēšanas sistēmu (GPS).
4. Tādi dati, kuru pazīmju vērtības ir izsakāmas skaitliski.
5. Datu tips, kas ietver individuālu aptauju, tautas skaitīšanas vai reģistru ierakstus par atsevišķām personām, mājsaimniecībām vai uzņēmumiem.
6. Īpaši apstrādāti dati, kas padarīti neatgriezeniski anonīmi, fiziskai personai kļūstot neidentificējami.
7. Datu tips, kas iekļauj tik liela apjoma dažādu veidu datus, ko nav iespējams adekvāti apstrādāt ar tradicionālajām datubāzu vadības sistēmām, un tie iegūti, piemēram, no iekārtām vai sensoriem.
8. Datu tips, kur dati, sakarības starp tiem un to savstarpējās mijiedarbības ir telpiski vizualizēti izvietojums uz kartes.
9. Veids, kādā apstrādājami dati, kuri ir saprātīgi strukturēti, klasificēti vai grupēti, lai nodrošinātu to momentānu apstrādi.
10. Tādi dati, kas ir oriģināli, no pirmavotiem savākti, neapkopoti un nemodificēti.
11. Datu tips, kur dati tiek vākti, novēroti vai radīti, lai iegūtu vai novērtētu oriģinālus pētījumu rezultātus.
12. Zinātne un praktiskās darbības nozare, kas nodarbojas ar datu savākšanas, sistematizēšanas, apstrādes, izmantošanas un interpretācijas metodēm. Tā ir arī informācija, kas raksturo statistisko vienību kopumu vai procesu.
13. Tādi dati, kas atspoguļo to atjauninājumus bieži vai reāllaikā.
14. Tādi dati, kur to vērtības ir atsevišķi skaitļi, piemēram, gadu skaits.
15. Datu tips, kur elektroniskā pakešapstrādes režīmā datu apmaiņa, piemēram, starp organizācijām, ir datu transakcija.
16. Tādi dati, kas atbilst reālajai patiesībai.
17. Tādi dati, kas satur privātu un ītīmu informāciju, ko apstrādā, lai identificētu fizisku personu.
18. Dati, uz kuriem neattiecas privātuma, drošības vai privilēģiju ierobežojumi un kas pēc būtības ir atvērti dati.
19. Tādi dati, kas tiek atšifrēti, izmantojot ciparsignālus, t.i., skaitļu secību, kas iegūta, signāla nolasi aizstājot ar skaitļiem.

Krustvārdu mīklā ietvertie jēdzieni iespējami vienkāršākā valodā atklāj atsevišķu Latvijas Republikas likumu, Eiropas Komisijas Regulu, valsts institūciju, profesionālo organizāciju un mācību materiālu attiecīgo saturu. Šis saturs un atslēgvārdi *prototips pētniecībā* ir saistoši Vidzemes Augstskolā īstenojamam pētījumam *Tehno-sociālu sistēmu integrēts dizains: jaunas paaudzes tūrisma monitorings Latvijā* (proj. nr. 1.1.1.2/VIAA/1/16/110), ko atbalsta Eiropas Reģionālā attīstības fonda darbības programmas *Izaugsme un nodarbinātība* 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķprogrammas *Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldīt cilvēkresursos un infrastruktūrā* 1.1.1.2. pasākums *Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts*.

1. Persona 2. Atrēne 3. Mobilie 4. Kvantitatīvi 5. Mikrodati 6. Anonimizēti 7. Liele 8. Telpiskie 9. Autometriki 10. Primāri 11. Pētniecības 12. Statistika 13. Dinamiski 14. Diskrēti 15. Elektroniskie 16. Tīcami 17. Sensitīvi 18. Publiski 19. Digitāli